

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧНУ ім. Петра Могили

Л.П. КЛИМЕНКО

2017 р.

Програма

фахового вступного випробування

для вступу на 5 курс навчання

зі спеціальності

«МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступних фахових випробувань на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» за спеціальністю 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Майбутній фахівець повинен мати систему знань щодо засад дисциплін «Історія міжнародних відносин», «Міжнародні відносини та світова політика», «Теорія міжнародних відносин», «Основи дипломатії» з урахуванням історичного досвіду і сучасних реалій вітчизняної науки, засвоєння закономірностей історичного розвитку; вихованню громадянської свідомості, гідності, честі в гармонійному поєднанні національних і загальнолюдських цінностей, утвердженню ідеалів гуманізму, демократії, добра і справедливості.

Мета фахового випробування полягає у перевірці наявних знань і навичок, отриманих вступниками в процесі навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

Головні завдання фахового вступного випробування полягають у тому, щоб:

1. Перевірити відповідність знань і умінь вступників програмовим вимогам, отриманих ними в процесі навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».
2. Оцінити ступінь підготовленості вступників до подальшого навчання у вищому навчальному закладі за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр».

Згідно з вимогами програми фахового випробування вступники повинні:

знати:

- основні поняття науки про міжнародні відносини, теоретичні підходи та напрямки дослідження міжнародної політики, а також принципи функціонування, головні тенденції і закономірності розвитку міжнародних відносин;
- особливості формування системи міжнародних відносин від стародавніх часів до сьогодення;
- основні характеристики, особливості та організацію сучасної дипломатичної та консульської служби України та зарубіжних країн.

вміти:

- орієнтуватися в теоретично-практичних засадах теорії та історії міжнародних відносин;
- аналізувати та застосовувати на практиці, в майбутній професійній діяльності набуті знання та навички.

Фахове вступне випробування включає такі модулі дисциплін:

1. Модуль 1 «Історія міжнародних відносин».
2. Модуль 2 «Міжнародні відносини та світова політика».
3. Модуль 3 «Теорія міжнародних відносин».
4. Модуль 4 «Основи дипломатії».

Модулі характеризують загальнотеоретичні знання зі спеціальності, а також дозволяють оцінити практичні знання та вміння бакалаврів, що вступають на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» на 5-й курс навчання.

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

1.1. Модуль 1 «Історія міжнародних відносин»

Тема 1. Міжнародні відносини Стародавнього Світу.

Тема 2. Міжнародні відносини Середньовіччя.

Тема 3. Міжнародні відносини Нового часу.

Тема 4. Міжнародні відносини від Великої Французької революції до Віденського конгресу.

Тема 5. Міжнародні відносини від Віденського конгресу до Франкфуртського миру.

Тема 6. Міжнародні відносини від Франкфуртського миру до франко-російського союзу.

Тема 7. Міжнародні відносини в кінці XIX – на початку XX ст.

Тема 8. Міжнародні відносини напередодні та в роки Першої світової війни.

Тема 9. Криза Версальського порядку та його крах.

Тема 10. Міжнародні відносини в роки Другої світової війни.

Питання для підготовки з модулю 1

1. Міждержавні відносини та дипломатія Давнього Сходу
2. Міждержавні відносини та дипломатія Стародавньої Греції
3. Міждержавні відносини та дипломатія Стародавнього Риму
4. Зовнішня політика та дипломатія Візантії (V-X ст.)
5. Міждержавні відносини періоду Раннього Середньовіччя та Феодальної роздробленості (кінець IV – XI ст.)
  6. Дипломатія Київської Русі та Галицько-Волинської держави
  7. Міжнародні відносини західноєвропейських держав доби класичного середньовіччя XII–XV ст.
  8. Церква у міжнародних відносинах доби Середньовіччя
  9. Міжнародні відносини Європи періоду Столітньої війни (1337-1453 рр.)
  10. Середньовічна зовнішня політика та дипломатія держав Сходу: зміст, характер, особливості
  11. Загальна характеристика міжнародних відносин Нового часу (XVI-XVIII ст.)
  12. Європейські міжнародні відносини у XVI-XVII ст.
  13. Тридцятирічна війна. Вестфальський мир 1648 р.
  14. Зовнішня політика держав Східної Європи у XVI – першій половині XVII ст.
  15. Європа – Османська імперія: війна і дипломатія
  16. Західноєвропейська зовнішня політика у XVIII ст.
  17. Боротьба за іспанську спадщину 1701-1714 рр.
  18. Україна у міжнародних відносинах другої половини XVII – початку XVIII століть
  19. Зовнішня політика Росії XVIII ст.: зміст, характер, спрямованість
  20. Держави Сходу в системі міжнародних відносин та дипломатії (Пізнє середньовіччя – Новий час)
    21. Результати розвитку міжнародних відносин до 1789 р.
    22. Утворення США та входження їх в систему міжнародних відносин
    23. Зовнішня політика європейських країн в період Великої Французької революції, Конвенту та Директорії
    24. Європейські міжнародні відносини у 1794-1815 рр. Віденський конгрес.
    25. “Священний Союз”. Ставлення європейських держав до революційного та національно-визвольного рухів у 30-40-х рр. XIX століття
    26. Східне питання у світовій політиці 20-50-х рр. XIX ст. Кримська війна і Паризький конгрес
    27. Зовнішня політика Франції при Наполеоні III. Громадянська війна у США і ставлення до неї європейських держав
    28. Об’єднання Німеччини: франко-пруська війна і Франкфуртський мир
    29. Країни Азії, Африки та Латинської Америки в системі міжнародних відносин (кінець XVIII ст. – 60-і рр. XIX ст.

30. Європа після Франкфуртського миру. Франко-німецьке протистояння. Австро-німецько-російські відносини 70-х – початку 80-х рр. XIX ст. Троїста угода
31. Східна криза середини 70-х рр. XIX ст. Російсько-турецька війна 1877-1878 рр. Берлінський конгрес.
32. Колоніальна експансія європейських держав у 70-80-х рр. XIX ст.
33. Європейська дипломатія другої половини 80-х рр. XIX ст. Укладення франко-російського союзу 1891-1893 рр.
34. Загострення далекосхідної проблеми в кінці XIX – на початку XX ст.
35. Завершення боротьби за розподіл світу та перші війни за його переділ
36. Посилення англо-німецьких суперечностей. Утворення Антанти.
37. Боротьба Антанти і австро-німецького блоку (1907-1911 рр.)
38. Міжнародні відносини напередодні та в роки Першої світової війни
39. Балканські війни. Початок Першої світової війни
40. Дипломатія в роки Першої світової війни
41. Вихід Росії зі світової війни. Брестський мир
42. Завершення Першої світової війни та її підсумки. Паризька мирна конференція і становлення Версальської системи міжнародних відносин
43. Криза Версальського порядку та його крах
44. Міжнародні відносини у 20-х рр. XX ст.
45. Міжнародні відносини у період світової економічної кризи 1929-1933 рр. Утворення воєнних війни в Європі і на Далекому Сході
46. Воєнна агресія Італії, Японії і Німеччини у 1935-1938 рр. Мюнхенська конференція.
47. Передвоєнна політична криза в Європі
48. Зовнішньо-політичні процеси на початку Другої світової війни (вересень 1939 – 21 червня 1941 р.)
49. Вступ у Другу світову війну СРСР і США. Створення антигітлерівської коаліції
50. Міжнародні відносини та дії антигітлерівської коаліції під час корінного перелому в ході Другої світової війни

51. Міжнародні відносини під час вирішальних перемог антигітлерівської коаліції (1944 р.)
52. Міжнародні відносини напередодні і в період розгрому Німеччини
53. Завершення і основні підсумки Другої світової війни

1.2. Модуль 2 «Міжнародні відносини та світова політика»

Тема 1. Формування біполярної системи міжнародних відносин.

Тема 2. Розгортання холодної війни (1945 – початок 1960-х рр.).

Тема 3. Розрядка міжнародної напруженості та стабілізація міжнародної системи (початок 1960-х – кінець 1970-х рр.).

Тема 4. Завершення епохи біполярності у міжнародних відносинах.

Тема 5 Розпад Ялтинсько-Потсдамської системи (1980-1991 рр.).

Тема 6. Особливості розвитку регіональних систем міжнародних відносин (1945-1991 рр.).

Тема 7. Міжнародні відносини в умовах постбіполярності (90 роки XX ст. – початок XXI ст.).

Питання для підготовки з модулю 2

1. Ялтинсько-Потсдамська система міжнародних відносин та біполярність повоєнного світу
2. Особливості повоєнного врегулювання в Європі та на Далекому Сході
3. Початок холодної війни та становлення блокового протистояння
4. Німецька проблема у міжнародних відносинах (1945-1961 рр.)
5. Початок процесу деколонізації
6. Діяльність ООН в умовах розгортання холодної війни
7. Радянсько-американські відносини
8. Політика розрядки в Європі
9. Проблема контролю над озброєннями та роззброєння (60-і – 70-і рр. XX ст.)

10. Розпад колоніальних систем. Країни, що визволилися у світовій політиці 60-70-х рр. XX століття.

11. Активізація діяльності ООН в період розрядки міжнародної напруженості
12. Криза політики розрядки і відновлення біполярної конфронтації
13. Нова зовнішньополітична стратегія Радянського Союзу
14. Радянсько-американські відносини у 1980-х роках
15. Загальноєвропейський процес і його роль у завершенні блокового протистояння
16. Об'єднання Німеччини
17. Питання роззброєння у 80-і – на початку 90-х рр.
18. Країни третього світу у світовій політиці
19. Глобальні інститути між народної співпраці у світовій політиці
20. Країни Східної Європи у міжнародних відносинах
21. Інтеграційні процеси у Західній Європі
22. Близький та Середній Схід у системі міжнародних відносин
23. Міжнародні відносини у Східній Азії
24. Міжнародні відносини у Південній Азії
25. Міжнародні відносини у Південно-Східній Азії
26. Латинська Америка у міжнародних відносинах
27. Міжнародні відносини на Африконському континенті
28. Міжнародні наслідки розпаду СРСР
29. Нові параметри міжнародної та європейської безпеки у постконфронтаційний період
30. Проблема скорочення озброєнь
31. Світові інтеграційні процеси
32. Регіональні проблеми міжнародних відносин у сучасну епоху

1.3. Модуль 3 «Теорія міжнародних відносин»

Тема 1. Основні наукові школи та напрямки теорії міжнародних відносин.

Тема 2. Міжнародні відносини як суспільно-історичний феномен.

Тема 3. Суб'єкти міжнародних відносин.

Тема 4. Процес детермінації зовнішньополітичної поведінки суб'єктів міжнародних відносин.

Тема 5. Механізм та процес прийняття зовнішньополітичного рішення.

Тема 6. Проблема «сили» в теорії міжнародних відносин.

Тема 7. Глобальна система міжнародних відносин.

Тема 8. Співробітництво та інтеграція в міжнародних відносинах.

Тема 9. Міжнародний конфлікт.

Тема 10. Теоретичне осмислення сучасних проблем міжнародних відносин.

Питання для підготовки з модулю 3

1. Міжнародні відносини як предмет ТМВ. Понятійно-категоріальний апарат ТМВ.
2. Сутність, цілі та принципи міжнародної політики.
3. Взаємозв'язок зовнішньої і внутрішньої політики держави.
4. Закономірності і тенденції міжнародних відносин.
5. Міжнародні відносини в історії соціально-політичної думки.
6. Ідеалізм в науці про міжнародні відносини.
7. Політичний реалізм в теорії міжнародних відносин.
8. Марксистське розуміння сутності міжнародних відносин.
9. Сучасні підходи в ТМВ.
10. Сутність системної теорії. Особливості системного підходу в аналізі міжнародних відносин.
11. Типи, структури і закони функціонування міжнародних систем.
12. Теорії міжнародних систем М.Каплана, С. Хоффмана, Р. Роузкранца.
13. Історичні етапи розвитку міжнародних систем.

14. Особливості формування сучасної системи міжнародних відносин.
15. Типи міжнародних акторів та їх ієрархія.
16. Сутність і роль держави як учасника міжнародних відносин.
17. Недержавні учасники міжнародних відносин.
18. Поняття цілей і засобів у міжнародних відносинах.
19. Основні компоненти зовнішньополітичної могутності міжнародного актора.
20. Роль сили в міжнародних відносинах. Збройне насилля і його форми.
21. Поняття національного інтересу.
22. Структура національного інтересу. Національні інтереси України.
23. Глобалізація і національний інтерес.
24. Поняття безпеки та основні теоретичні підходи до її вивчення.
25. Основні загрози міжнародній безпеці. Нові глобальні загрози.
26. Механізми підтримання міжнародної безпеки.
27. Історичні форми і особливості регулятивної ролі міжнародного права.
28. Основні принципи сучасного міжнародного права. Статут ООН.
29. Права людини і міжнародне гуманітарне право.
30. Мораль у міжнародних відносинах.
31. Роль міжнародних організацій в міжнародних відносинах.
32. ООН.
33. ОБСЄ.
34. НАТО.
35. ЄС.
36. Рада Європи.
37. СНД.
38. Міжнародні економічні та фінансові організації.
39. Сутність поняття “дипломатія”.
40. Форми і методи дипломатії.
41. Функції дипломатії.
42. Особливості сучасної дипломатії.
43. Сутність і типологія міжнародних конфліктів.
44. Розвиток конфлікту: основні фази.
45. Особливості сучасних міжнародних конфліктів.
46. Проблеми розв'язання воєних конфліктів.
47. Поняття і типи міжнародного співробітництва.
48. Міжнародне співробітництво з позицій політичного реалізму та ліберальної парадигми.
49. Співробітництво та інтеграційні процеси.
50. Єврорегіони як специфічна форма міжнародного співробітництва.
51. Нова світова структура.
52. Україна в сучасній системі міжнародних відносин

1.4. Модуль 4 «Основи дипломатії»

Тема 1. Поняття дипломатії та дипломатичної служби.

Тема 2. Державні органи зовнішніх зносин та дипломатична служба.

Тема 3. Встановлення дипломатичних відносин та відкриття дипломатичних представництв.

Тема 4 Дипломатичне представництво: структура, персонал, функції. Методи та засоби дипломатичної комунікації.

Тема 5. Встановлення консульських відносин та відкриття консульських установ.

Тема 6. Спеціальні місії як форма дипломатії.

Тема 7. Практика багатосторонньої дипломатії: представництва при міжнародних організаціях, робота міжнародних конференцій та нарад.

Тема 8. Історія дипломатичного протоколу та етикету

Тема 9. Функція Управління Державного протоколу МЗС України. Протокольні функції дипломатичного представництва

Тема 10. Міжнародні переговори як засіб дипломатії. Теорія і практика проведення дипломатичних переговорів

Тема 11. Форми та правила вітань, представлень. Протокольні особливості дипломатичного листування.

Тема 12. Візити на високому та найвищих рівнях. Особисті візити та бесіди дипломатів. Етикет телефонної розмови. Візитні картки.

Тема 13. Міжнародна ввічливість. Церемоніал в протокольній практиці України.

Тема 14. Дипломатичні прийоми. Етикет дарування та прийняття подарунків. Зовнішній вигляд офіційної особи, дипломата, політика.

Тема 15. Протокол в міжнародних організаціях, на міжнародних конференціях та нарадах.

Питання для підготовки з модулю 3

1. Суть поняття «дипломатія» та «дипломатична діяльність», «дипломат».
2. Становлення і розвиток української дипломатичної служби.
3. Віденський (1815 р.) та Аахенський (1818 р.) конгреси та їх значення для дипломатичного протоколу.
4. Віденські конвенція про дипломатичні зносини 1961 року.
5. Віденська конвенція про консульські зносини 1961 року.
6. Віденська конвенція 1975р. про представництво держав у їхніх стосунках із міжнародними організаціями універсального характеру.
7. Віденська конвенція про Спеціальні місії 1969 р.
8. Закордонні органи зовнішніх зносин: їх види та особливості діяльності.
9. Класи глав дипломатичних представництв та дипломатичні ранги.
10. Протокольні функції МЗС.
11. Встановлення дипломатичних відносин та відкриття дипломатичних представництв.
12. Запит на агреман.
13. Процедура призначення глави дипломатичного представництва.
14. Структура та функції дипломатичних представництв.
15. Дипломатичний корпус.
16. Дуайєн (декан) дипломатичного корпусу.
17. Порядок призначення дипломата в закордонне представництво.
18. Внутрішня охорона посольства. Функції, завдання, правовий статус.
19. Дипломатичні кур'єри. Функції, обов'язки, привілеї та імунітети.
20. Дипломатичні привілеї та імунітети
21. Особисті привілеї та імунітети дипломата
22. Дипломатичне листування: види та особливості.
23. Встановлення консульських відносин. Консульська екзекватура, консульський патент, консульський округ.
24. Структура та функції консульської установи.
25. Консульський корпус.
26. Процедура призначення глави консульської установи.
27. Привілеї та імунітети консульської установи.
28. Особисті привілеї та імунітети консула
29. Інститут почесних (нештатних) консулів.
30. Завершення дипломатичної, консульської та спеціальної місій.
31. Поняття «persona grata» та «persona non-grata».
32. Специфічні галузі дипломатії
33. Нормативно-правова база контролювання дипломатичної та консульської сфери України: «Закон України про дипломатичну службу». Консульський статут України та ін..
34. Спеціальні місії: класифікація, функції, привілеї та імунітети.
35. Міжнародні (міжурядові) конференції як форма багатосторонньої дипломатії. Правовий статус, функції, компетенція.

36. [Постійні представництва держав при міжнародних організаціях: структура, персонал та особливості діяльності.](#)
37. [Система державних органів зовнішніх зносин - загальні принципи її організації.](#)
38. [Система підготовки кадрів для дипломатичної служби України.](#)
39. [Спеціальні місії як форма дипломатії.](#)
40. [Функції дуаена дипломатичного корпусу.](#)
41. Суть дефініцій «дипломатичний протокол», «етикет», «церемоніал».
42. Історичні етапи становлення дипломатичного протоколу.
43. Загальна характеристика та роль дипломатичного протоколу у міжнародних відносинах.
44. Дипломатичні прийоми: різновиди, протокольні характеристики, підготовка та проведення. Схема та правила розсаджування гостей на дипломатичних прийомах.
45. Візити та бесіди: класифікація, підготовка та проведення.
46. Міжнародна ввічливість, етикет державної символіки.
47. Дрес-код дипломатичних представників: чоловіка та жінки
48. Подарунки. Протокольні особливості дарування подарунків.
49. Візитні картки дипломатів та їх застосування.
50. Особливості дипломатії та дипломатичного протоколу та етикету країн Європи (Великобританія, Франція, Німеччина, Італія), Азії (Японія, Китай, Індія, Австралія), арабських країн та США.

II. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступні випробування охоплюють питання з нормативних фахових дисциплін, які передбачені навчальними планами освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» спеціальності 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Вступне випробування проводиться у вигляді письмового іспиту. Загальна тривалість іспиту 1,5 години.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційне завдання містить 30 тестових питань, що охоплюють всі теми, наведені в тематичному змісті даної програми. Кожне тестове питання оцінюється у 3,33 бали. Таким чином, правильна відповідь на 30 запитань оцінюється у 100 балів:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3,3	6,7	10	13,3	16,7	20	23,3	26,6	30	33,3
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
36,6	40	43,3	46,6	50	53,3	56,6	60	63,6	66,6
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
70	73,3	76,6	79,9	83,3	86,6	90	93	96,6	100

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Історія міжнародних відносин

1. Беловолов Ю.Г. История дипломатии. – Донецк, 2004.
2. Вуд Д., Серре Ж. Дипломатический церемониал. - М., 1947.
3. Гончаров С.Е. Китайская средневековая дипломатия. - М., 1986.
4. Дипломатический словарь. – В 3 томах. – М.: Политиздат, 1961; 1971; 1984.
5. Дипломатический словарь: в 3-х т. Т.1-3. – М., 1985-1986.
6. Дипломатия древнего Рима. - М., 1988.
7. Думан Л.И. Традиции во внешней политике Китая. - М., 1972.
8. Зінченко А. Л. Історія дипломатії: від давнини до початку нового часу. – К.: 2002.
9. История дипломатии / [сост.: А. Лактионов]. - Москва : АСТ, 2005. - 943 с. : ил., карт., портр.+ 24 см.

10. История дипломатии. - изд. 2-е, перер. и допол., Под ред. В.А. Зорина и др. – М.: Полит. Литература, 1959. - Т.1.
11. История дипломатии. - Т.1. - М., 1974.
12. История дипломатии. - Т.1. - Под ред. В.П. Потемкина. - М., 1941.
13. История дипломатии: в 5-и т. Т.1-3. – М.: Госполитиздат, 1959-1969.
14. Історія міжнародних відносин . Частина II (1789-1918 рр.): Збірник документів. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2010.
15. Камбон Ж. Дипломат. - М., 1946.
16. Киссинджер Г. Дипломатия. - М., 1997.
17. Левин Д. Дипломатия. - М., 1962.
18. Межгосударственные отношения и дипломатия на древнем Востоке. - М., 1987.
19. Мусский М.А. Сто великих дипломатов. – М., 2002.
20. Нариси з історії дипломатії України. О.І.Галенко, Є.Є.Камінський, М.В.Кірсенко та ін. / Під ред. В.М. Смоля. – К., 2001.
21. Никольсон Г. Дипломатическое искусство. - М., 1962.
22. Никольсон Г. Дипломатия. - М., 1941.
23. Новая и новейшая история стран Азии и Африки: Учебное пособие. – М., 1987.
24. Новая и новейшая история стран Европы и Америки: в 3-х ч. Ч.1-2. – М., 2003-2010.
25. Овсій І.О. Зовнішня політика України (від давніх часів до 1944 року). – К.: Либідь, 1999.
26. Руденко Г.М. Основы дипломатического протокола. - К., 1996.
27. Сатой Э. Руководство по дипломатической практике. - М., 1947.
28. Системная история международных отношений: в 2-х т. Т.1. События 1918 – 1945 гг. – М., 2006.
29. Українська дипломатична енциклопедія: в 2-х т. Т. 1-2. – К. 2004.
30. Хрестоматия по истории международных отношений XIX – начала XX вв. – М., 2010.
31. Хрестоматия по новейшей истории: в 3-х т. Т.1. – М., 1960.
32. Цветков Г.М. Міжнародні відносини і зовнішня політика, 1917-1945 рр. К., 1997.
33. Черняк Е.Б. Пять столетий тайной войны. Из истории секретной дипломатии и разведки. – М., 1991.
34. Чухліб Т. Дипломатія Української козацької держави // Політика і час. – 2003. - №4. – С. 83-96.

Міжнародні відносини та світова політика

1. Богатуров А.Д. и др. Системная история международных отношений. Т.2. События 1945-2003 гг. – М.: Культурная революция, 2006.
2. Гаджиев К.С. Геополитика. – М.: Международные отношения, 1998.
3. Гайдуков Л.Ф., Кремень В.Г., Губерський Л.В. та ін. Міжнародні відносини і зовнішня політика. – К.: «Либідь», 2001.
4. История дипломатии. Т.III – V. – М., 1965-1979.
5. Лебедева М.М. Мировая политика: учебник для вузов. – М.: Аспект Пресс, 2003.
6. Маддісон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин. – К.: Либідь, 1997.
7. Мальський М., Мацях М. Теорія міжнародних відносин. – К.: «Кобза», 2004.
8. Мартиненко А.К., Мартиненко Б.А. Міжнародні відносини 1945-1975 рр.: Навчальний посібник. – К.: Ліра-К, 2007.
9. Міжнародні відносини і зовнішня політика (1945 – 70-і рр.) / Манжола В.А., Білоусов М.М., Гайдуков Л.Ф.). – К.: Либідь, 1999.
10. Міжнародні відносини і світова політика. – К.: ВПП “Київський університет”, 2010.
11. Павлов Ю.М. Мировая политика и международная экономика. М., 1998.
12. Современные международные отношения. / Под. ред. А.В. Торкунова. – М.: РОССПЭН, 2001.
13. Українська дипломатична енциклопедія у 2-х т. Т. 1-2. – К.: Знання України, 2004.
14. Уткин А.И. Мировой порядок в XXI веке. - М., 2001.

15. Шергін С.В. Політологія міжнародних відносин. – К., 2013.

Теорія міжнародних відносин

1. Основи теорії міжнародних відносин: Навчальний посібник / Л.О. Дорош, М.В. Здровега, О.Я. Івасечко, У.В. Ільницька, О.В. Кукарцев, Ю.Р. Лемко, Ю.Я. Тишкун, Я.Б. Турчин. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015.

2. Мальський М.З., Мацяк М.М. Теорія міжнародних відносин - К.: Знання, 2011.

3. Шепелєв М.А. Теорія міжнародних відносин. - К.: Вища школа, 2004.

4. Троян С.С. Вступ до теорії міжнародних відносин: Навч. посібник. - К. Наук.-метод. центр вищ. освіти. - К., 2000.

5. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: Навчальний посібник / М.П. Требін, Л.М. Герасіна, В.Л. Погрібна та інші; за редакцією М.П. Требіна. – К.: Право, 2016.

6. Современные международные отношения и мировая политика [Текст]: Учебник для вузов / [А.В. Торкунов, И.Г. Тюлин, А.Ю. Мельвиль и др.]; Отв. ред. А.В. Торкунов. - М.: Просвещение, 2004.

7. Асиметрія міжнародних відносин [Текст] / За ред. Г.М. Перепелиці, О.М. Субтельного. - К., 2005.

8. Коваленко, А.О. Політичний аналіз і прогнозування [Текст]. - К., 2002.

9. Коппель, О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи та глобальний розвиток [Текст] / О.А. Коппель, О.С. Пархомчук. - К.: Либідь, 2004.

10. Міжнародні відносини і зовнішня політика, 1945 - 1979 рр. [Текст] / За ред. В.А. Манжолі. - К.: Либідь, 1999.

11. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1970 - 2000 рр.) [Текст] / За ред. В.С. Бруз, В.М. Матвієнко та ін. - К.: Либідь, 2001.

12. Основы теории международных отношений [Текст] / Под ред. В.И. Антюхин-Московченко, Н.А. Злобина, М.А. Хрусталева. - М., 1980.

13. Системный подход: анализ и прогнозирование международных отношений [Текст]: Сб. трудов. - М., 1991.

14. Теория международных отношений. Хрестоматия [Текст] / Под ред. П.А. Цыганкова. - М., 2002.

15. Цыганков, П.А. Теория международных отношений [Текст] / П.А. Цыганков. - М., 2002.

Основи дипломатії

1. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби. - К, 1998.

2. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служб. - К., 2001.

3. Зонова Т.В. Современная модель дипломатии: истоки становления и перспективы развития. - М., 2003.

4. Калашник Г.М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: Навч. посібник. – К.: Знання, 2007.

5. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: Навч. посібник. – К.: Знання, 2006.

6. Сардачук П.Д., Кулик О.П. Дипломатичне представництво: організація і форми роботи.-К., 2001.

7. Попов В.И. Современная дипломатия: теория и практика. - М., 2000.

8. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет: Навч. посібник. – К.:КНУТШ, 2007.

Програма розглянута на засіданні фахової комісії для вступу на здобуття ступеня магістра (протокол № 1 від « 24 » лютого 2017 року).

Програма розглянута та затверджена на засіданні Приймальної комісії університету (протокол № 7 від « 27 » лютого 2017 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії

[Handwritten signature]

І.А.Олійник